B.A. Part–II (Semester–III) Examination
(Modern Indian Language)
MARATHI (Compulsory)

वेळ : 3 तास] [एकूण गूण : 80

सूचना :—बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी सुरुवातीस सोडविलेल्या प्रश्नांची उत्तरे मूल्यांकन करताना गृहीत धरल्या जातील.

1. 'शुद्ध चारित्र्याचा प्रज्ञावंत राजकारणी' या पाठाच्या आधारे यशवंतराव चव्हाण यांच्या राजकीय कर्तृत्वावर प्रकाश टाका. 16

किंवा

श्री.म. माटे यांनी भाषेला समृद्ध करण्याची कोणती उपाययोजना 'भाषाभिवृद्धीची सामाजिक दृष्टि' या पाठातून सांगितली आहे ? ते सोदाहरण विशद करा. 16

2. 'आज्ञापत्र' मधून छत्रपती शिवाजी महाराजांची पर्यावरणविषयक दूरदृष्टी कशी अधोरेखित झाली आहे, त्यावर प्रकाश टाका. 16

किंवा

'माझे दत्तक वडील' या पाठात आण्णा फाटक यानी लेखकाला कसे फसविले, ते सविस्तर लिहा. 16

3. (अ) संत सोयराबाईंनी आपल्या अभंगातून कर्मठ लोकांवर केलेला प्रहार उलगडून दाखवा.

किंवा

बंदिस्तपणाची खंत 'पाखरे' या कवितेतून कशी अधोरेखित झाली आहे, ते सोदाहरण लिहा. 8

(ब) 'दिवसेंदिवस समाजजीवनातील शांतता भंग पावत आहे', हे 'शांतता' या कवितेच्या आधारे स्पष्ट करा.

किंवा

'जातं' या कवितेचा आशय तुमच्या शब्दांत लिहा. 8

4. (अ) उत्तम वक्ता होण्यासाठी वक्त्याला कोणती पूर्वतयारी करावी लागते, ते लिहा.

किंवा

प्रभावी वक्तृत्व कलेचे महत्व सांगून वक्तृत्व कलेतील अडथळे स्पष्ट करा. 8

(ब) सूत्रसंचालन म्हणजे काय ते सांगून सूत्रसंचालन करणाऱ्याकडे कोणकोणते गुण आवश्यक असतात, ते स्पष्ट करा.

किंवा

'सूत्रसंचालकाला ताज्या घडामोडींची जाण असव्याबरोबरच, त्याचे भाषेवरही प्रभुत्व असावे लागते' ते कसे, ते स्पष्ट करा. 8

5. खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

(1) द्विभाषिक मुंबई राज्य कधी निर्माण झाले ?

(अ) 1 मे 1960 (ब) 1 नोव्हें 1956

(क) 1 नोव्हे. 1955 (ड) 1 एप्रिल 1946 1

(2) भारत सरकारने भाषावर प्रांतरचनेकरिता ________ आयोग निर्माण केला.

(अ) भाषावर प्रांतरचना (ब) फाजल अली

(क) द्विभाषिक (ड) नेमस्त 1

(3) 'मी पण स्वत्वाच्या सीमेत दरवळतं, तोपर्यंतच ते सुगंधी असतं !' हा लेख डॉ. आ. ह. साळुंखे यांच्या कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे ?

(अ) आस्तिक शिरोमणी चार्वाक (ब) हिंदू संस्कृती आणि स्त्री

(क) मन निरभ्र व्हावं (ड) तुझ्यासह आणि तुझ्याविना 1

(4) अहंकारामुळे ज्ञान ______ बनतं.

(अ) स्वच्छ (ब) गढूल

(क) निर्दोष (ड) संस्मरणीय 1

(5) 'हडकणे' या शब्दातील मूळचे रूपक कोणते आहे ?

(अ) वाळणे (ब) हटकणे

(क) घाबरगुंडी उडणे (ड) हाडकणे 1

(6) 'धावे दणाणणे' या रूपकात्म शब्दाचा व्यावहारिक अर्थ कोणता ?

(अ) धाब्याचा आवाज होणे (ब) घाबरगुंडी उडणे

(क) धाबे वाजणे (ड) धाबे हालणे 1

(7) आण्णा फाटक यांच्या पत्नीला खालीलपैकी कोणत्या नावाने संबोधल्या जात असे ?

(अ) आई (ब) माई

(क) ताई (ड) आजी 1

(8) 'दिवस असे होते' हा उतारा दया पवार यांच्या कोणत्या पुस्तकातून घेतला आहे ?

(अ) कोंडवाडा (ब) धम्मपद्

(क) जागल्या (ड) बलुतं 1

(9) 'आज्ञापत्र' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?

(अ) छत्रपती शिवाजी महाराज (ब) छत्रपती दूसरे संभाजी महाराज

(क) छत्रपती राजाराम महाराज (ड) रामचंद्रपंत अमात्य 1

(10) 'येकास दुःख देऊन जे कार्य करीन म्हणेल'. असे करणाऱ्या धण्याचेच पदरी ________ दोष पडतो.

(अ) बलात्काराचा (ब) अत्याचाराचा

(क) अन्यायाचा (ड) प्रज्यापीडणाचा 1

(11) आण्णा फाटक यांचे जेवन कमी होण्यासाठी लेखकाने त्यांना कोणते पुस्तक वाचावयास दिले ?

(अ) उल्लंघनमींमासा (ब) भोजनमींमासा

(क) लंघणमींमासा (ड) भोजन किती करावे 1

(12) ऊस डोंगा परी ________ नव्हे डोंगा।
काय भुललासि वरलिया रंगा।

(अ) तीर (ब) रस

(क) भाव (ड) जळ 1

(13) "माझ्या पाठीशी मात्र
फक्त सरकारी कचेऱ्यातील भिंती !" असे कोण म्हणाले ?

(अ) छत्रपती शिवाजी महाराज (ब) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(क) लोकमान्य टिळक (ड) महात्मा गांधी 1

(14) 'जातं' की कविता कोणाची आहे ?

(अ) श्रीकांत देशमुख (ब) सिद्धार्थ भगत

(क) लक्ष्मण महाडिक (ड) कुसुमाग्रज 1

(15) बापाच्या मयतीनंतर
त्याच्या मृत्यूची सरकारी दप्तरी नोंद करताना
तलाठ्याला धावी लागते ______

(अ) सातबारा (ब) सहा 'ड'

(क) मृत्यूचा दाखला (ड) दक्षिणा 1

(16) का भंग होते सारखी ________ शांतता ?
संपादिली होती किती मी संयमाने शांतता !

(अ) आक्रोशाने (ब) दारा-घराने

(क) कोलाहलाने (ड) जागेपणाने 1

139